

หลักสูตร การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (อพ3007)

จำนวน 25 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ

ความเป็นมา

นโยบายการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้มุ่งเน้นจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืนโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมอุตสาหกรรมพาณิชยกรรมคหกรรมและอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนความต้องการและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้เด่นต่อหนึ่งศูนย์ฝึกอาชีพรวมทั้งให้มีการกำกับติดตามและรายงานผลการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องการแปรรูปสมุนไพรคือการเปลี่ยนแปลงสถานะของสมุนไพรให้แตกต่างไปจากเดิมเพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้นสมุนไพรมีหลายชนิดและมีสรรพคุณทางยาที่แตกต่างกันดังนั้นการศึกษารูปรสกลิ่นสีและชื่อสมุนไพรจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเพื่อให้การแปรรูปสมุนไพรมีคุณภาพดีตลอดจนการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพใกล้เคียงผลิตภัณฑ์เดิมมากที่สุดเนื่องจากผลิตภัณฑ์บางประเภทไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้นานการแปรรูปจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อการแปรรูปคงไว้ซึ่งคุณค่าและสรรพคุณที่ดีของพืชสมุนไพร ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....จัด

ทำหลักสูตรการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆไปใช้ในการประกอบอาชีพที่เป็นการ

เข้าสู่อาชีพสร้างงานสร้างรายได้พัฒนาอาชีพต่อยอดอาชีพเดิมเพื่อเพิ่มรายได้ในระหว่างการอบรมหรือหลังสิ้นสุดการอบรมตามหลักสูตรให้แก่ประชาชนในพื้นที่บริการ

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสการสร้างรายได้ให้กับผู้ที่กำลังมองหาอาชีพเสริมหรือนำไปประกอบอาชีพมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีงานทำมีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเยี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับโดยเน้นการฝึกจากการปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้
3. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ5ด้านได้แก่ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของพื้นที่

จุดหมายหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการทำผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการประกอบอาชีพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับตนเอง

เป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

2. ผู้ที่มีอาชีพหรือต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริม

ระยะเวลา จำนวน 25 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 4 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 21 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 1 ชั่วโมง
 - 1.1 การวิเคราะห์บริบทของ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบอาชีพ
 - 1.2 สร้างอาชีพอย่างสร้างสรรค์ และเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - 1.3 การศึกษาข้อมูลและขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยเพื่อสุขภาพ
2. ทักษะการประกอบอาชีพและการฝึกปฏิบัติ จำนวน 23 ชั่วโมง
 - 2.1 ความรู้เรื่องการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
 - 2.2 หลักการเลือก วัสดุ อุปกรณ์ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
 - 2.3 การเตรียมสถานที่ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
 - 2.4 ขั้นตอนการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
 - 2.5 ฝึกปฏิบัติการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
 - การทำสบู่สมุนไพร
 - การทำยาหม่องสมุนไพร
 - การทำยาต้มสมุนไพร
 - การทำสมุนไพรแคปซูล
 - การทำน้ำมันสมุนไพร
3. การบริหารจัดการ จำนวน 1 ชั่วโมง
 - 3.1 การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
 - 3.2 คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
2. อบรมให้ความรู้บรรยาย
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ใบความรู้

3. วิทยากร

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิปัตร์
3. วุฒิปัตร์การศึกษา ออกโดยสถานศึกษา
3. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพ	1. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนสังคมสิ่งแวดล้อมได้ 2. สามารถสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพได้ 3. อธิบายข้อมูลขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ	1. การวิเคราะห์บริบทของ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบอาชีพ 2. สร้างอาชีพอย่างสร้างสรรค์และเพิ่มมูลค่าสินค้า 3. การศึกษาข้อมูล และขั้นตอนการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ	1. วิทยากรและผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้บริบทของชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบอาชีพ 2. วิทยากรอธิบายทางเลือกการสร้าง อาชีพอย่างสร้างสรรค์และการเพิ่มมูลค่า ของตัวสินค้า 3. ผู้เรียนศึกษาข้อมูลในการประกอบ อาชีพการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ จากสื่อเอกสาร จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ ผู้รู้ภูมิปัญญา ฯลฯ แล้วสรุปผลการศึกษา 4. วิทยากรร่วมผู้เรียนร่วมกันสรุปการ เรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน/ บันทึกกิจกรรมการเรียนรู้	1	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2	ทักษะการประกอบอาชีพและการฝึกปฏิบัติ	1. ความรู้เรื่องการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 2. หลักการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 3. การเตรียมสถานที่ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 4. ขั้นตอนการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ 5. ฝึกปฏิบัติการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ - การทำสบู่สมุนไพร - การทำยาหม่องสมุนไพร - การทำยาต้มสมุนไพร - การทำสมุนไพรแคคชั่น - การทำน้ำมันไพร	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ 1.1 วิธีทำ 1.2 วัสดุอุปกรณ์ 1.3 เทคนิคการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพให้มีคุณภาพ 1.4 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์	1. วิทยากรอธิบายจากของจริงในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ 2. วิทยากรให้ผู้เรียนทดสอบปฏิบัติการใช้เครื่องชั่งและถ้วยตวงในการตวงสมุนไพรแต่ละชนิด 3. วิทยากรอธิบาย สาธิตการลงมือปฏิบัติการใช้วัสดุ การผสมส่วนประกอบในการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ 4. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ 5. วิทยากรสาธิตการบรรจุการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ลงในบรรจุภัณฑ์ และให้ผู้เรียนทำการบรรจุเพื่อจำหน่าย และวิทยากรให้ คำแนะนำ	2	21

				ตรวจผลงานก่อนจำหน่ายต่อไป ผู้เรียน และ วิทยากรสรุปและอธิบาย องค์ความรู้ร่วมกัน และบันทึกกิจกรรม การเรียนรู้		
ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การบริหารจัดการ	1. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 2. คุณธรรมจริยธรรมในการ ประกอบอาชีพ	1. อธิบายการบริหารจัดการ 2. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 3. คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบ อาชีพ	1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริงเพื่อนำข้อมูล มาวิเคราะห์ 2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จากของจริง	1	-